

G. Girstmajer starejši je se temu protivil, čeravno je g. vitez plem. Tarnavijecki potrebo naglašal. Konečno je obveljal g. dr. Radajev predlog, naj okrajni odbor nadaljevanja sv. Jakobske ceste nikakor iz mislij ne spusti in v prihodnji seji poroča. Sklenili so tudi prošnjo do državnega zbora, naj se dežela štajerska ne preobloži z z gruntnim davkom, podpisati pa tudi v nemških in slovenskih iztisih vsem srenjam v podpisovanje doposlata. Bil je še sprejet nasvet g. viteza Tarnavijeckija o prošnji do finančnega ministra, naj se odpravijo dačni eksekutorji, naj se v okoli pridre pustošenju posestev po posestnikih, ki so bili na boben djani. — Tudi mesto Maribor obravnava svoj proračun za l. 1881. Dohodki nastavljeni so na 68.750 fl. Največ dobi mesto od mestnine na velikem trgu, namreč 12500 fl. in od hranilnice namreč 18209 fl. Lepa pripomoč! Vendar vse je še premalo. Potroški se množijo. L. 1881 znašajo že 109.496 fl. Primanjkljaj 40.745 fl. hočejo pokriti s 15% doklado na užitnino, s 20% doklado na direktni davek (ki znaša v mestu 102.150 fl.) in z 2% doklado na hišno najemščino (479.000 fl. dobili so letos hišni posestniki). Novih stroškov dela mestu stavljenje deklinške šole za 80.000 fl. V to svrhu hočejo hišo mariborske hranilnice na zapadni strani od mestnega farovža kupiti in prirediti. C. k. generalno komando v Gradci je mestu naznanilo, da pride v Maribor iz Bosne regimentni štab in 2 bataljona kot posadka v Franc-Jozefovo kosarno. Vsled tega mora mesto za 408 mož stanovanje pripraviti.

Iz Šaleške doline. (Narodnost, — gasilčeva smrt.) Zadnja dopisa „iz Šaleške doline“ v „Slov. Gosp.“ potrebujeta v imenu resnice sledeči popravek: Gledé Velenjskega župana se ne da drugega trditi kakor da je mož poštenjak, sicer narodnjakom slovenskim se pač ne more prištevati, ker se takega še nikjer pokazal ni. Niti ni ud katerega slovenskih ali slovanskih društev; pač se pa izključljivo vse le nemško v njegovej pisarnici piše in posluhuje se trdega Nemca za svojega pisarja, če prav ima na razpolago poštenega tržana, ki mora pri drugih občinah tajniške službe opravljati, da si vsakdajni kruh služi. Bogu bodi pritoženo! Razven tega pa je ta nemški tajnik večkrat še prav neprijazen proti domačinom. Pri tej priliki mi gre sveta dolžnost se s prav posebno hvalo spomniti načelnika okrajnega zastopa g. M. Goloba v Šoštanji, ki občinam veliko in rekel bi splošno v slovenščini dopisuje, akoravno njegov prednik ni nikoli kaj takega storil. Takih načelnikov nam daj Bog na Slovenskem! Gasilec zadnjega požara v Stari vesi je zbolel vsled prehlajenja in zapuščen od vseh — tudi od svojega gospodarja — ter prepeljan v Celjsko bolnišnico je tam umrl. Bog mu plačaj njegovo človekoljubje na unem svetu, ljudem pa vdahni usmiljenja do revežev in služabnikov!

Iz Koroškega. (Razne novosti). Koroška dežela dobila je novega predsednika deželne vlade. Novi zastopnik c. k. vlade g. Schmidt-Zabjorov je uže prišel v Celovec. Liberalni gospodje in novine ga niso posebno veseli pa ti gospodje bi boljše storili, ko bi svojo politično vest izpraševali, kajti strahovito so se pregrešili zoper nesrečno deželo. L. 1863. bilo je deželnih potroškov samo 298.709 fl. in 48 % doklade je zadostovalo. No, in sedaj? Sedaj pa imamo 82 % deželne doklade, da pokrijemo 665.394 fl. Vrh tega smo zadolženi! — Celovskemu fužinarju g. Klinzerju so na Dunaji pograbili 10.000 kos v Rusijo namenjenih, ker so imele ponarejeno marko firme: Wertheim vtisneno, kar je strogo prepovedano. — Dne 9. dec. t. l. je pri Sp. Draubergu železniški hlapon žensko ugrabil in strahovito zdrobil. — Hranilnica v Celovci ostane do 22. januarja, ona v Velikoveci do 20. jan. 1881 zaprta. — Gospoda uže od davna rada skruni nedelje in praznike s tem, da zabaja ob takšnih dnevih na lov. Ne dajo se svariti po nesrečah, ki so uže pogosto ob takih prilikah prigodile se. Letos na praznik čistega spočetja blažene Device Marije je cela tropa takšne gospode s psi in puškami rogovilila okolo Gmünd. Na enkrat padne podučitelj g. Alojz Riebler z neke višine. V par minutah bil je mrtev!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Blagi mir božičnih praznikov ne more pomiriti nemških liberalcev. Njihovi listi in voditelji ščunujejo sedaj kmeta, katerega so s svojo modrostjo na nič spravili, zoper državni zbor, zoper sedanje ministerstvo. Liberalni mogotci pomagajo z denarjem. V Linc so hoteli kmetov zbojnati iz večih dežel ter so od Rudolfove in Elizabetine železnice dobili za 50 % znižano vozaino. To je bilo vladi preveč in je nameravani zbor, katerega pa so sklicali sami liberalni kričarji, nagloma prepovedala. Tako je zabranila, da liberalci niso mogli nemškega kmeta nalegati: „sedaj bo Nemec za Slovana večjo dačo plačeval“. Slišimo, da je tudi nek mariborski kričar, ki je pa uže marsikterega kmeta odril, nameraval iti kmetov dražit. No, naši ljudje so uže dovolj podučeni, da vedó, kako liberalci le divjajo, ker bi radi pri novih volitvah do večine in prejšnjega gospodstva doplezali. Zastonj se trudijo. S tem, da so v državnem zboru vladi odrekli prihodnje 3 mesece davke pobirati, pokazali so, da niso politikarji, ampak trmoglavci in sebičniki. — Centralna komisija za uravnavo zemljišnega davka je sklenila svoje delo. Na priposlane prošnje je odgovorila s tem, da naj vlada sedaj, ko pridejo do l. 1882 ugovarjanja ali reklamacije zoper previsoko vcenitev na vrsto, deželam preobloženim prizanaša ter očitne krivice odpravi. Eno celo leto tedaj je časa, da se previsoko vcenjeni posestniki in dežele pritožijo. Reč gre toraj svojo redno pot

po postavi, katero so liberalci sami napravili. Zato je res čudno, da liberalci radi tega toliko hrupa delajo. — Kranjski nemškutarji žaljujejo za vzetim jim voditeljem Kalteneggerjem: Ljubljana in Tržič imenovala sta ga za častnega srenjčana! — V Gališkem so prejeli več liferantov, ki so po leti vojakom pošiljali plesniv kruh, da so pri manevrih ubogi ljudje stradali. Liferanti so skoro sami Judi. — Svitli cesar so iz Ogerskega prišli na Dunaj in se potem s saksonskim kraljem podali na lov v Neuberg na zgornjem Štajerskem. — Hrvatoma se je mnogoletna želja spolnila; vojaška krajina ali „granica“ bo do meseca marca 1881 spojena s Hrvatsko in Slavonijo. Ban prevzame vladno v krajini in vojaška uprava preneha! To privoščimo Hrvatoma iz celega srca! Magjari so se dolgo upirali; naposled so Hrvati prodrli!

Vnanje države. Ruski polkovnik Navročki, odposlan od generala Skobeljeva, je v noči od 18. do 19. po hudem boji zasedel Kelat-Nadir in Turkmene popolnem premagal. Rusi so dobili mnogo pušek, ovac in goved. Iz Mrva je došla pomoč Turkmenom. Na tuje blago so ruski ministri odkazali 10 % večjo colnino. V Kišenjevu in Odesi bil je potres. Turški sultan in greški kralj bi se naj v svojem prepiru podvrgla razsodbi evropskih velevlad. Grki se temu upirajo in zahtevajo, naj se jim da, kar so jim na Berlinskem dogovoru itak že odmerile, namreč Epir in Tesalijo. Bolgarsko sebranje poslancev je sklenilo postaviti celo mrežo železnic. Aleko-paša Bogorides je službo deželnega oskrbnika v južnej Rumeliji odložil. — Srbi smejo zopet v Ogersko tržiti z zrnjem in živino. — Bismark si prizadeva angleško kupčijo iz Evrope kolikor mogoče odpraviti. — Švicarske republike novi predsednik Anderwent je se ustrelil. — Freimaureri so v Brüsselu tako pošteno gospodarili, da je mestna blagajnica prišla na kant. — Nemških 40.000 katoličanov je podpisalo prošnjo do cesarja, naj dovoli sv. mešo brati in zakramente deliti, cesar prošnje ni uslišal pač pa Bismarka, da sme ta borzni davek pobirati. Nadeja se, da ga nabere 20 milijonov mark. — Francozi imajo že toliko državnega dolga, da morajo 500 milijonov frankov vsako leto dati za obresti. — Angležem se godi huda v Irlandiji, 30.000 vojakov so tje poslali in 300 policajev; toda Irci dobivajo iz Amerike orožja in kedar imajo 100.000 pušek, hočejo pričeti krvavo delo. Nova nesreča zadela je Angleže v južnej Afriki. Potemci holandežkih naseljencev so se združili z divjimi Bozuti, precejšnje angleško kardelo v nekej muži zalezli in posekali 200 mož in zaplenili 34 vozov. — V novem Yorku v Ameriki zamenili so plinovo svečavo z električno, 15 električnih svetilnic sveti tako, kakor bi 2000 sveč prižgal. Najmenjši tisk je mogoče na ulici brati. Chilenci in Peruvijanci so se nekaj časa pogajali za mir; toda zopet sprli in vojsko pričeli. Chilenci silijo proti Limi, glavnemu mestu v Peruvijanskem.

Za poduk in kratek čas.

Gornjigrad.

I. Potniki iz Evrope in Amerike zahajajo v slovito Švicarsko občudovat tamošnjih lepih krajev. Štajerska Švica pa je slobodno imenovan Gornjegrajski okraj. Odlikuje se, kakor močno gorata Švica ali „Schweiz“ po krasnih, vsega občudovanja in obiskovanja vrednih krajih. Slovan pa najde še nekaj, česar bi v Švici iskal zastoj. To so krepki, lepi ljudje, ki čisto slovenski govorijo in svoj slovenski dom ljubijo in častijo. Podajmo se toraj za nekoliko saj v mislih v ove prekrasne kraje, od koder šumeva zelena Savinja.

Od prijaznega Celja proti večeru vije se beli trak, velika cesta, po Savinskeji dolini. Pojdoč pozdravimo narodne slovenske trge in vasi: Žaveč, Brašlovce, Mozirje, Rečico, sv. Frančišk in naposled trg in največjo cerkvo Lavantinske škofije — Gornjigrad, nemški Oberburg. Gornjegrajski okraj pripada največjim v deželi. Razprostira se med koroško in kranjsko mejo, med Šoštanskim in Vranjskim okrajem. Ob kranjsko-koroški meji štrlijo do 6000 in 8000 čevljev visoko v nebo zobate gore: Planina, Ojstrica, Olšava, Lepi vrh, ki skupaj po širokem svetu slovijo kot: Solčavske planine. Iz njih prodira zelena Savinja, ki pri Nazaretu sprejema vijugasto Dreto. Imenovane visoke planine branijo presilnim viharjem prosto pot. Večjidel pihlja le zmerno vetrovje od zapada in severo-zapada. Vreme se ne spreminja tako naglo, kakor drugod. Zrak je zmiraj čist in zdrav. Nikoli ni premrzlo pa ne prevroče. Vreleci bistrih voda v planinah kažejo večjidel 4—7° R. Zimski mraz ne pritisne nikoli tako močno, kakor po sosednih okrajih ali kakor ob Pohorji. Nevihte, toče prihrumejo redko kedaj. Ves okraj meri 88 □milj. Na njih stoji 2399 hiš ter živi 14420 ljudi (7069 moških in 7351 ženskih). Občin je 10: Kokarje, Ljubno, Luče, Nova štifta, Gornjigrad, Mozirje, okolica Mozirska, Rečica, Solčava in Bočna. Planine sestavljene so iz samega apna tako imenovane Trias-dobe. Grebeni so večjidel goli in močno rtasti. V doline spenjajo jako strme stene. Rodovitna tla obstajajo večjidel iz peska pomešanega z glino ali ilovico. Vsa zmes leži na podlagi iz apnenega šotra ali proda. Zato tudi močvirjev ni. Voda ne more zastajati, ampak se precej skoz rahli prod odceja. Visoko na planinah je zemlja malo kaj rodna, v dolinah pa jako rodovitna. Gozdov je mnogo. Vendar čedalje bolj se jim pozna, kako sekira nemilo po njih poje, hudo trebi in pustoši. Doline in holmi rodijo žito, sočivje in sadovje. Kot domačo živino redijo: konje, goveda, svinje, ovce, perutnino, v planinah tudi koze. Volke so potrebili, medvedovje se pa le iz kranjskega časa pritepejo. V prisojnih gručah apnenskega gorovja životarijo strupeni modrosi tudi na škorpiona naletijo pogostoma.